

Aanvullend onderzoek vleermuizen, huismus, steenuil en steenmarter

In het kader van de Wet natuurbescherming

Plangebied: De Driehoek & De Ruit, Stroe

Opsteller(s): F. A. van Meurs

Aanvullend onderzoek vleermuizen, huismus, steenuil en steenmarter

In het kader van de Wet natuurbescherming

Ondertitel	Plangebied: De Driehoek & De Ruit, Stroe
Opsteller(s)	F. A. van Meurs
Datum	17-12-2019
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20181119v01
Aantal pagina's	25
Opdrachtgever	Gemeente Barneveld
Contactpersoon	Dhr. E. Koedam
Collegiale toets	
Wijze van citeren	Meurs, F. A. van. 2018. Aanvullend onderzoek vleermuizen, huismus, steenuil en steenmarter. In het kader van de Wet natuurbescherming Plangebied: De Driehoek & De Ruit, Stroe. Kenmerk ER20181119v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult B.V. 2019

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

Ecoresult B.V. kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	5
1.1	Onderzoeksvragen.....	6
1.2	Leeswijzer.....	6
2	Onderzoek beschermde soorten.....	7
2.1	Werkwijze.....	7
2.2	Volledigheid onderzoek.....	9
3	Activiteiten.....	11
3.1	Geplande activiteiten.....	11
3.2	Nieuwe situatie.....	11
3.3	Planning van de werkzaamheden.....	11
4	De Ruit.....	13
4.1	Plangebied.....	13
4.2	Vleermuizen.....	13
4.3	Huismus.....	15
4.4	Conclusie onderzoeksresultaten.....	15
5	De Driehoek.....	17
5.1	Plangebied.....	17
5.2	Vleermuizen.....	17
5.3	Huismus.....	18
5.4	Steenuil.....	18
5.5	Steenmarter.....	18
5.6	Conclusie onderzoeksresultaten.....	20
6	Effectbeoordeling.....	21
7	Conclusies.....	23
7.1	Conclusies.....	23
7.2	Aanbevelingen.....	24
8	Geraadpleegde bronnen.....	25
8.1	Literatuur.....	25
8.2	Internet.....	25

1 Inleiding

In opdracht van Gemeente Barneveld heeft Ecoresult B.V. een aanvullend onderzoek naar vleermuizen, huismus, steenuil en steenmarter uitgevoerd in Plangebied: De Driehoek & De Ruit, Stroe. De aanleiding voor het onderzoek zijn de conclusies van een eerder uitgevoerde quickscan¹ waaruit bleek dat in het plangebied potentie aanwezig is voor vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen, huismus, steenuil en steenmarter. Aanvullend onderzoek naar deze soortgroepen is noodzakelijk om te vast te stellen of deze soorten inderdaad aanwezig zijn en zo ja, hoe in het kader van de Wet natuurbescherming gehandeld dient te worden.

1.1 *Onderzoeksvragen*

In het onderzoek worden 5 onderzoeksvragen beantwoord:

1. Zijn vleermuizen, huismus, steenuil en steenmarter aanwezig?
2. Welke functie(s) heeft het object of het gebied voor vleermuizen, huismus, steenuil en steenmarter?
3. Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen behouden?
4. Welke eigenschappen van het object of gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
5. Is ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk?

1.2 *Leeswijzer*

Voor de beschrijvingen van de plangebieden en de uit te voeren werkzaamheden per complex wordt verwezen naar de ecologische quickscan. In deze rapportage worden de werkwijze van het onderzoek, de resultaten van het onderzoek en een effectbepaling van de geplande werkzaamheden beschreven. Aansluitend wordt beschreven welke maatregelen genomen dienen te worden negatieve effecten te voorkomen of te verminderen. Er wordt afgesloten met de conclusies en aanbevelingen.

2 Onderzoek beschermde soorten

2.1 *Werkwijze*

De volgende soorten/soortgroepen zijn onderzocht:

Huismus: Onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van huismus binnen het plangebied conform de condities en methodiek van het Kennisdocument Huismus².

Steenuil: Het onderzoek naar aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van gierzwaluw is uitgevoerd conform de condities en methodiek van het Kennisdocument Steenuil.

Vleermuizen: Onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis) binnen het plangebied conform de condities en methodiek van het meest actuele vleermuisprotocol (Vleermuisprotocol 2017). Door voorliggend onderzoek zijn de volgende functies voor vleermuizen onderzocht: winterverblijfplaats, kraamverblijfplaats, zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats en zwermplaats, vliegroute en foerageergebied. Voor het vaststellen van aan- of afwezigheid van vleermuiswinterverblijfplaatsen bestaat in Nederland nog geen betrouwbare onderzoeksmethode. Gedrag en gebruik kunnen wel winterverblijfplaatsen indiceren. Gedurende de veldonderzoeken is ook hier op gelet.

Steenmarter: Het onderzoek naar aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van steenmarter is gebaseerd op: Handreiking Kleine Marterachtigen in relatie tot soortbescherming, Noord-Brabant, 2017. Onderzoek is uitgevoerd met behulp van drie wildcamera's. Deze wildcamera's zijn in mei 2018 geïnstalleerd in het plangebied. Tot en met juni hebben in het plangebied twee camera's gehangen. Begin juni zijn deze

2 <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

camera's verplaatst naar een andere locatie binnen het plangebied. Om dieren te lokken is gebruik gemaakt van hulpmiddelen (pindakaas en valeriaantinctuur). Waargenomen soorten werden genoteerd, op datum en soortnaam. De beelden zijn geanalyseerd door A. van Meurs en M. van der Neut.

In Tabel 1, Tabel 2 en Tabel 3 wordt een overzicht gegeven van de onderzoeksmomenten, weersomstandigheden en betrokken ecologisch deskundigen tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken. Alle betrokken deskundigen hebben aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van huismus, steenuil, steenmarter en vleermuizen. De veldbezoeken zijn uitgevoerd onder goede weersomstandigheden, conform de Kennisdocumenten Huismus en Steenuil, en het Vleermuisprotocol 2017. Voor het vleermuisonderzoek is gebruik gemaakt van batdetectors (Pettersson D240x, Batlogger M, beide in combinatie met Pettersson D100) sterke zaklampen, opname-apparatuur (zoals Edirol) en verrekijkers (Leica en Swarovski). Op verschillende momenten is aanvullend gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera Pulsar Helion XP28³. Voor het onderzoek naar steenmarter is gebruik gemaakt van twee wildcamera's, de Browning Extreme SpecOps en de Snyder Commander 3G Wireless.

3 <http://www.pulsar-nv.com/products/thermal-imaging-scopes-helion/thermal-imaging-scope-helion-xp28/>

Datum	Type onderzoek		Moment	Onderzoeker	Temperatuur (°C)	Neerslag (mm)	Windkracht (Bft)
30-04-2018	Huismus	Vaste rust- en verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen, functioneel leefgebied	10u00 – 12u00	M. van der Neut	10	0	4
15-05-2018	Huismus	Vaste rust- en verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen, functioneel leefgebied	07u00 – 09u00	M. van der Neut			
17-04-2018	Steenuil	Functioneel leefgebied	21u00 – 23u00	B. Verhoeven	10	0	2
30-04-2018	Steenuil	Functioneel leefgebied		B. Verhoeven, M. van der Neut	10	0	4
28-05-2018	Steenuil	Functioneel leefgebied	21u30 – 23u30	M. van der Neut, B. Verhoeven	22	0	3
15-05-2018	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijfplaatsen, functioneel leefgebied	03u00 – 05u15	M. van der Neut, A. van Meurs	15	0	2
28-05-2018	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijfplaatsen, functioneel leefgebied	21u30 – 23u30	M. van der Neut, B. Verhoeven	22	0	3
29-06-2018	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijfplaatsen, functioneel leefgebied	03u00 – 05u15	M. van der Neut, H. van Rijswijk	13	0	2
20-07-2018	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijfplaatsen, functioneel leefgebied	03u00 – 05u15	B. Verhoeven, A. van Meurs	13	0	2
31-08-2018	Vleermuizen	Paarverblijfplaatsen, functioneel leefgebied	22u00 – 24u00	H. van Rijswijk	12	0	1
28-09-2018	Vleermuizen	Paarverblijfplaatsen, functioneel leefgebied	23u00 – 01u00	H. van Rijswijk	9	0	1
15-05-2018 t/m 30-6-2018	Steenmarter	Vaste rust- en verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen, functioneel leefgebied	Continue	M. van der Neut, A. van Meurs			

Tabel 1: Onderzoeksmomenten, met weergegevens. Bron weergegevens: KNMI.nl weerstation De Bilt, gecorrigeerd met eigen waarnemingen in het veld. Op 20 juli

2.2 Volledigheid onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de voor die soort(groep) geldende standaarden. De onderzoeksperiode voor al de betreffende soorten is optimaal. De inventarisatie blijft echter een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is hieraan dan ook voldoende invulling gegeven.

3 Activiteiten

3.1 *Geplande activiteiten*

De bebouwing binnen het plangebied wordt gesloopt, beplanting wordt verwijderd. Daarna worden de beide plangebieden ingericht als bedrijventerrein.

3.2 *Nieuwe situatie*

De exacte invulling van de beide plangebieden is niet bekend.

3.3 *Planning van de werkzaamheden*

De start van de voorgenomen ontwikkelingen voor de complexen is nog niet exact bekend.

4 De Ruit

4.1 *Plangebied*

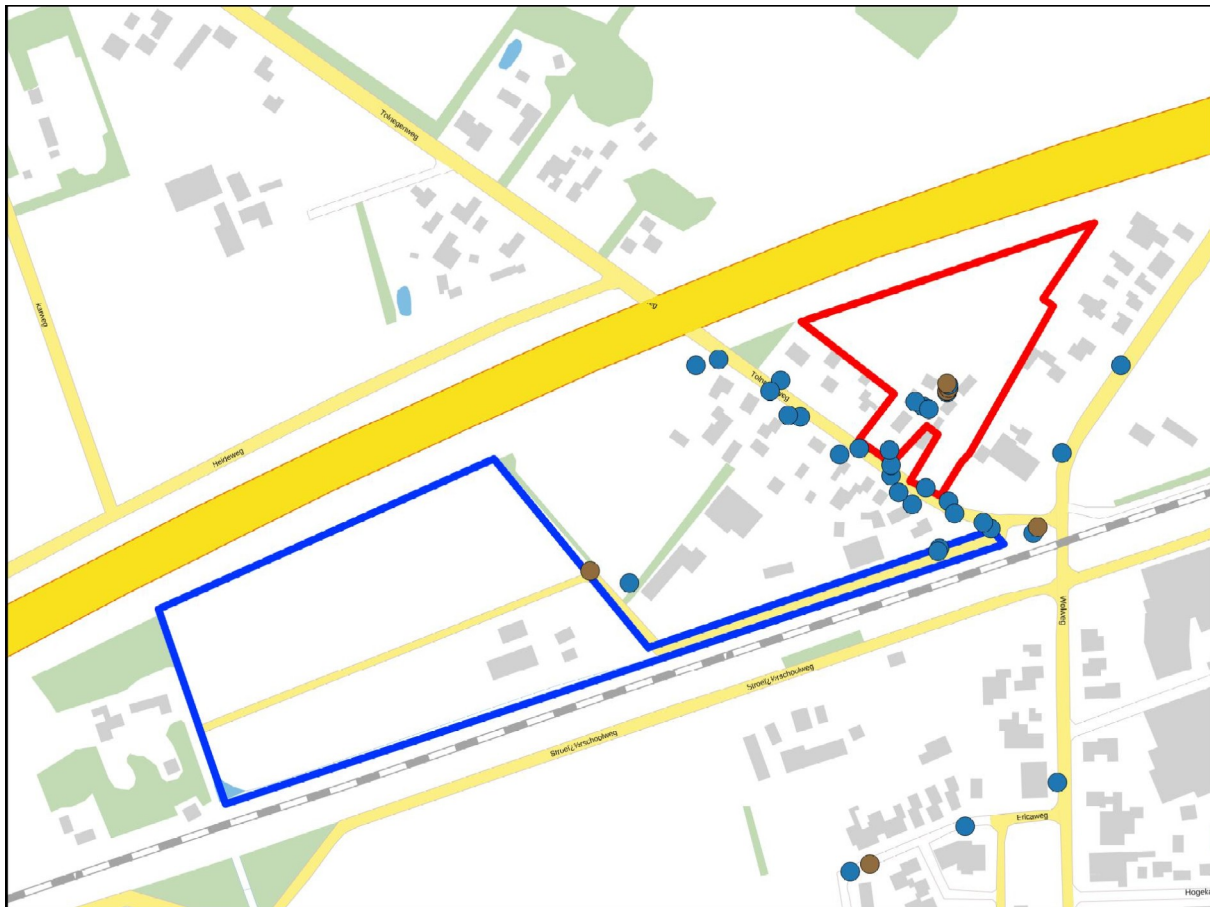
- De Ruit bestaat uit grasland met daarop een woonerf, enkele bomen en opgaande gewassen.
- Grenzend aan De Ruit zijn dikke bomen (>3 dm borsthoogte) aanwezig. Dergelijke bomen zijn in het plangebied zelf afwezig. In het plangebied zijn dunne bomen (<3 dm borsthoogte), struiken en hagen aanwezig.
- Het woonerf in deelgebied De Ruit bestaat uit een woning, een bijwoning en twee schuren. Noemenswaardige verlichting is afwezig.
- Enkele van deze gebouwen bevatten spouwmuren, open stootvoegen, invliegopeningen, dakpannen en zolders.
- Er is geen open water aanwezig in het plangebied.
- Het snelweg- en in mindere mate het spoorwegtalud, vormen grootschalige lijnvormige landschapselementen grenzend aan het plangebied. Grotten, groeves, bunkers en andere objecten zijn afwezig.

4.2 *Vleermuizen*

Gedurende de veldonderzoeken zijn in totaal twee vleermuissoorten waargenomen, zie ook

Afbeelding 2:

- Gewone dwergvleermuis,
- Laatvlieger.

*Afbeelding 2: Waarnemingen van vleermuizen binnen en rondom de plangebieden.
Kaartbron: PDOK.*

4.2.1 Gewone dwergvleermuis

Toelichting:

- In totaal zijn twee waarnemingen van gewone dwergvleermuis verricht.
- Binnen het plangebied zijn geen voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig.
- Rondom het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis waargenomen.

- Alle waarnemingen van overvliegende en foeragerende laatvliegers binnen het plangebied betreffen diffuus overvliegende dieren. Het plangebied maakt geen deel uit van een vaste vliegroute en is geen foerageergebied voor gewone dwergvleermuis.

4.2.2 Laatvlieger

Toelichting:

- In totaal is één waarneming van laatvlieger verricht.
- Binnen het plangebied zijn geen voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig.
- Rondom het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van laatvlieger waargenomen.
- Alle waarnemingen van overvliegende en foeragerende laatvliegers binnen het plangebied betreffen diffuus overvliegende dieren. Het plangebied maakt geen deel uit van een vaste vliegroute en is geen foerageergebied voor laatvlieger.

4.3 *Huismus*

Tijdens het onderzoek zijn binnen en grenzend aan het plangebied geen huismussen aangetroffen. Ook werden geen vaste rust- en verblijfplaatsen alsook geen functioneel leefgebied van huismus aangetroffen.

4.4 *Conclusie onderzoeksresultaten*

- Vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen en essentieel functioneel leefgebied van vleermuizen zijn afwezig.
- Vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen en essentieel functioneel leefgebied van huismus zijn afwezig.

5 De Driehoek

5.1 *Plangebied*

- Het plangebied bestaat uit grasland met daarop een woonerf, enkele bomen en opgaande gewassen.
- Grenzend zijn dikke bomen (>3 dm borsthoogte) aanwezig. Dergelijke bomen zijn in het plangebied zelf afwezig. In het plangebied (twee deelgebieden) zijn dunne bomen (<3 dm borsthoogte), struiken en hagen aanwezig.
- Het woonerf in deelgebied De Driehoek bestaat uit een woning en vier kleinere schuurtjes. Noemenswaardige verlichting is afwezig.
- Enkele van deze gebouwen bevatten spouwmuren, open stootvoegen, invliegopeningen, dakpannen en zolders.
- Het weiland is groter dan 1 ha. Het grasland van De Driehoek wordt gebruikt als paardenwei. De graslandvegetatie bestaat naast diverse grassoorten uit paardenbloem, paarse dovenetel, smalle weegbree en ridderzuring.
- Er is geen open water aanwezig in het plangebied.
- Het snelweg- en in mindere mate het spoorwegtalud, vormen grootschalige lijnvormige landschapselementen grenzend aan het plangebied. Grotten, groeves, bunkers en andere objecten zijn afwezig.

5.2 *Vleermuizen*

Gedurende de veldonderzoeken zijn in totaal twee vleermuissoorten waargenomen:

- Gewone dwergvleermuis,
- Laatvlieger.

5.2.1 Gewone dwergvleermuis

Toelichting:

- In totaal zijn 31 waarnemingen van gewone dwergvleermuis verricht.

- Binnen het plangebied zijn geen voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig.
- Rondom het plangebied zijn twee paarverblijfplaatsen aanwezig, ter plaatse van Tolnegenweg 7 en ter plaatse van Tolnegenweg 12/14. De bijbehorende baltsterritoria liggen aan de voorzijde van de woningen, ter plaatse van de openbare weg. Deze verblijfplaatsen liggen op een afstand van tenminste 25 meter tot het plangebied. Enige binding met het plangebied is afwezig.
- Alle waarnemingen van overvliegende en foeragerende laatvliegers binnen en rondom het plangebied betreffen diffuus overvliegende dieren. Het plangebied maakt geen deel uit van een vaste vliegroute en is geen foerageergebied voor gewone dwergvleermuis.

5.2.2 Laatvlieger

Toelichting:

- In totaal zijn 5 waarnemingen van laatvlieger verricht.
- Binnen het plangebied zijn geen voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig.
- Rondom het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van laatvlieger waargenomen.
- Alle waarnemingen van overvliegende en foeragerende laatvliegers binnen het plangebied betreffen diffuus overvliegende dieren. Het plangebied maakt geen deel uit van een vaste vliegroute en is geen foerageergebied voor laatvlieger.

5.3 *Huismus*

Tijdens het onderzoek zijn binnen en grenzend aan het plangebied geen huismussen aangetroffen. Ook werden geen vaste rust- en verblijfplaatsen alsook geen functioneel leefgebied van huismus aangetroffen.

5.4 *Steenuil*

Tijdens het onderzoek zijn binnen en grenzend aan het plangebied geen steenuilen aangetroffen. Ook werden geen vaste rust- en verblijfplaatsen alsook geen functioneel leefgebied van steenuil aangetroffen.

5.5 *Steenmarter*

Tijdens de onderzoeken werden geen steenmarters aangetroffen. Binnen het plangebied werden tijdens het onderzoek geen vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van steenmarters

aangetroffen. Het plangebied maakt deel uit van functioneel leefgebied van steenmarter. Waargenomen soorten zijn gewone bosmuis, egel, huiskat, vos, roodborst, merel en vink.

Afbeelding 3: Egel, gefilmd 16-05-2018 om 05u36.

Afbeelding 4: Roodborst, gefilmd 17-05-2018 om 06u01.

5.6 *Conclusie onderzoeksresultaten*

- Vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen en essentieel functioneel leefgebied van vleermuizen zijn afwezig.
- Vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen en essentieel functioneel leefgebied van huismus zijn afwezig.
- Vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen en essentieel functioneel leefgebied van steenuil zijn afwezig.
- Vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen en essentieel functioneel leefgebied van steenmarter zijn afwezig.

6 Effectbeoordeling

Binnen de begrenzing van de plangebieden zijn geen voorplantingsplaatsen, vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van vleermuizen, huismus, steenuil en steenmarter aanwezig. Ten aanzien van deze soorten is een aanvraag van een ontheffing van de Wet natuurbescherming niet nodig.

7 Conclusies

7.1 Conclusies

In opdracht van Gemeente Barneveld heeft Ecoresult B.V. een aanvullend onderzoek naar vleermuizen, huismus, steenuil en steenmarter uitgevoerd in Plangebied: De Driehoek & De Ruit, Stroe. De aanleiding voor het onderzoek. Aanleiding van dit onderzoek is het ontwikkelen van bedrijvigheid in beide deelgebieden. De exacte invulling van deze bedrijvigheid is nog onbekend. . De activiteiten kunnen schadelijke effecten hebben op vleermuizen, huismus, steenuil en steenmarter. De Wet natuurbescherming kan hierdoor worden overtreden (zie Bijlage 1).

De veldonderzoeken zijn uitgevoerd door ecologen van Ecoresult B.V. met aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van vleermuizen, huismus, steenuil en steenmarter. Het onderzoek is uitgevoerd onder de condities en methodiek van de relevante kennisdocumenten en het Vleermuisprotocol 2017. Dit onderzoek heeft de volgende resultaten opgeleverd:

Vleermuizen

- In het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van vleermuizen aanwezig.
- Verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis zijn aanwezig buiten het plangebied, en bevinden zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Tussen het plangebied en deze verblijfplaatsen zijn bebouwing, tuinen en bomenrijen aanwezig.
- Het plangebied is geen essentieel onderdeel van het foerageergebied of als vliegroute voor de vleermuizen.

Huisemus

- In het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus aanwezig.
- (Essentieel) Functioneel leefgebied is afwezig.

Steenuil

- In het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van steenuil aanwezig.
- (Essentieel) Functioneel leefgebied is afwezig.

Steenmarter

- In het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van steenmarter aanwezig.
- (Essentieel) Functioneel leefgebied is afwezig.

Overige aanbevelingen met betrekking tot vrijgestelde soorten en vogels, zoals benoemd in de quickscan⁴ blijven van kracht.

7.2 Aanbevelingen

Los van de onderzoeksresultaten, maar als duurzame inrichtingsmaatregel “inclusief bouwen voor vleermuizen en vogels, heeft het de ecologische voorkeur om rekening te houden met de wensen van vleermuizen en vogels in het nieuwe ontwerp. Anders gezegd: door inclusief te bouwen voor vleermuizen en vogels wordt bijvoorbeeld een (nieuw) gebouw of kunstwerk toegankelijk voor vleermuizen en vogels of blijft een potentiële vliegroute intact. Ecoresult B.V. kan u hierover adviseren en dit opnemen in het mitigatieplan en/of ontwerp.

⁴ Van Meurs, 2017

8 Geraadpleegde bronnen

8.1 *Literatuur*

Neut, van der, M.J.A. 2018. Quicksan. In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte. Plangebied: De Driehoek & De Ruit, Stroe. Rapportkenmerk ER20180216v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

8.2 *Internet*

PDOK (Publieke Dienstverlening Op Kaart)

<https://www.pdok.nl/>

Kennisdocumenten

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Vleermuisprotocol 2017

<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>